ODLOČBA KOMISIJE

z dne 20. oktobra 2004

o shemi pomoči, ki jo je Italija izvajala v korist podjetij, ki so vlagala v občine, prizadete od naravnih nesreč v letu 2002

(notificirano pod dokumentarno številko K(2004) 3893)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2005/315/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

na podlagi Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu zainteresiranim strankam k predložitvi pripomb na podlagi zgoraj navedenih določb [1] in ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) Komisija je 6. marca 2003 in 29. marca 2003 prejela pritožbi o podaljšanju veljavnosti zakona št. 383 z dne 18. oktobra 2001 v nekaterih italijanskih občinah, ki so jih leta 2002 prizadele naravne nesreče.

(2) Dne 20. marca 2003 je Komisija zaprosila italijanske oblasti, naj pojasnijo razloge za podaljšanje. Potem ko so italijanske oblasti 2. maja 2003 in 21. maja 2003 prosile Komisijo za podaljšanje roka za odgovor, so ji prvič odpisale 10. junija 2003. Drugi dopis italijanskih oblasti je Komisija dobila 4. julija 2003.

(3) Ker za začetek veljavnosti sheme pomoči ni bilo treba, da jo prej odobri Komisija po členu 87 in naslednjimi členi Pogodbe, je bila vpisana v register nepriglašenih pomoči pod številko NN 58/2003.

(4) Komisija je v dopisu z dne 17. septembra 2003 obvestila Italijo o svoji odločitvi, da glede zadevnega ukrepa začne postopek na podlagi člena 88(2) Pogodbe. Zadeva je bila vpisana pod številko N 57/2003. Odločitev Komisije o začetku postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* [2] in zainteresirane stranke so bile povabljene, da posredujejo svoje pripombe.

(5) Italijanske oblasti so v dopisu z dne 23. oktobra 2003 zaprosile za podaljšanje roka za oddajo pripomb. Komisija je v dopisu z dne 5. novembra 2003 privolila v odlog in v dopisu z dne 16. decembra 2003 urgirala posredovanje pripomb.

(6) Italija je poslala pripombe v dopisu z dne 18. februarja 2004, prejetim 23. februarja 2004, in v dopisu z dne 10. septembra 2004, prejetim 15. septembra 2004. Druge zainteresirane stranke niso poslale pripomb.

II. PODROBEN OPIS SHEME POMOČI

Pravna podlaga

(7) Člen 5e zakonskega odloka št. 282 z dne 24. decembra 2002, kakor je bil spremenjen z zakonom št. 27 z dne 21. februarja 2003, podaljšuje rok črpanja ugodnosti člena 4(1) zakona št. 383 z dne 18. oktobra 2001 le podjetjem z naložbami v občinah, ki so jih leta 2002 prizadele naravne nesreče. Italijansko Ministrstvo za gospodarstvo in finance je v okrožnici Davčnega urada št. 43/E z dne 31. julija 2003 obrazložilo člen 5e zakonskega odloka št. 282 z dne 24. decembra 2002. Prizadete občine so na območjih, ugotovljenih:

— z odlokom predsednika ministrskega sveta z dne 29. oktobra 2002, ki vsebuje določbe o razglasitvi izrednih razmer zaradi oživljene dejavnosti ognjenika Etna in potresnih pojavov na območju pokrajine Katanija;

— z odlokom predsednika ministrskega sveta z dne 31. oktobra 2002, ki vsebuje določbe o razglasitvi izrednih razmer zaradi hudega potresa, ki je 31. oktobra 2002 prizadel območje pokrajine Campobasso;

[1] UL C 42, 18.2.2004, str. 5.

[2] Glej opombo 1.

— z odlokom predsednika ministrskega sveta z dne 8. novembra 2002, ki vsebuje določbe o razglasitvi izrednih razmer zaradi hudega potresa, ki je 31. oktobra 2002 prizadel območje pokrajine Foggia;

— z odlokom predsednika ministrskega sveta z dne 29. novembra 2002, ki vsebuje določbe o razglasitvi izrednih razmer zaradi izjemnih meteoroloških pojavov (poplav in zemeljskih plazov), ki so prizadeli dežele Ligurija, Lombardija, Piemont, Veneto, Furlanija-Julijska krajina in Emilija Romanja.

(8) Poleg tega je morala biti za zadevne občine izdana odredba o evakuaciji ali prepovedi prometa po glavnih cestnih povezavah z občino.

(9) Komisija je iz časopisov zvedela, da je bil z odredbo predsednika ministrskega sveta z dne 28. maja 2003, objavljeno v Uradnem listu Italijanske republike št. 126 z dne 3. junija 2003, sestavljen seznam občin, ki so jih v deželah Ligurija, Lombardija, Piemont, Veneto, Furlanija-Julijska krajina in Emilija Romanja prizadele izjemne vremenske razmere.

(10) Ukrep o podaljšanju veljavnosti zakona št. 383 z dne 18. oktobra 2001 je začel veljati 23. februarja 2003 oziroma dan po objavi zakona št. 27 z dne 21. februarja 2003 v rednem dodatku št. 29 Uradnega lista Italijanske republike št. 44 z dne 22. februarja 2003.

Cilj

(11) Cilj sheme je spodbuditi nove naložbe v območja, ki so jih prizadele naravne nesreče, in so navedena v odlokih predsednika ministrskega sveta, o katerih je govor v točki 7 te obrazložitve.

Upravičenci

(12) Do pomoči so upravičena vsa podjetja katerega koli sektorja, ki so vlagala v občine, prizadete od prej omenjenih naravnih nesreč. Okrožnica Davčne uprave št. 43/E z dne 31. julija 2003 navaja, da je ukrep namenjen pospeševanju naložb tistih podjetij, ki so posredno ali neposredno utrpela gospodarsko škodo zaradi hudih posledic naravnih nesreč v občinah, v katerih imajo sedež. Za večino podjetij v določeni občini je škoda ugotovljiva, če:

— so odredbe o evakuaciji prizadele toliko zgradb, da je celotno občinsko območje utrpelo gospodarske posledice;

— so bile zaradi odredb župana zaprte za promet vse glavne cestne povezave z občino.

V drugih primerih bodo do olajšav v skladu z navedeno okrožnico upravičena le podjetja, ki se nahajajo v ulicah oziroma zgradbah, ki so predmet omenjenih odredb župana.

Oblika in intenzivnost pomoči

(13) Predvideni ukrep podaljšuje veljavnost določb zakona št. 383 z dne 18. oktobra 2001 do drugega davčnega obdobja po tistem veljavnem na dan 25. oktobra 2001 le za naložbe ustvarjene do 31. julija 2003. Naložbe, ustvarjene po 1. juliju 2001, ki presegajo za 50 % tiste iz zadnjih pet let, je mogoče na podlagi teh določb odbiti od davka na dohodek podjetij in samostojnih delavcev. Pri izračunu povprečja se ne šteje leto največjih naložb. Pri naložbah v nepremičnine velja odlog za naložbe, ustvarjene do tretjega davčnega obdobja po tistem veljavnem na dan 25. oktobra 2001, vendar ne dlje kot do 31. julija 2004.

Cilj sheme

(14) Po shemi so naložbe namenjene novim proizvodnim obratom, širitvi, obnovi in posodobitvi že obstoječih obratov, dokončanju prekinjene proizvodnje in nakupu novih objektov.

III. ODLOČITEV ZA ZAČETEK POSTOPKA NA PODLAGI ČLENA 88(2) POGODBE

(15) Komisija je pred sprejetjem odločitve za začetek formalnega postopka preiskave (v nadaljevanju „odločitev za začetek postopka“) pregledala ukrep, da bi ugotovila, ali lahko kot ukrep o pomoči za odpravo škode zaradi naravnih in drugih nesreč uveljavlja odstopanje iz člena 87(2)(b).

(16) Komisija je še ugotavljala, ali je zadevni ukrep upravičen do odstopanja iz člena 87(3)(a) in/ali (c) Pogodbe, na podlagi smernic o državni regionalni pomoči [3], Uredbe Komisije (ES) št. 70/2001 z dne 12. januarja 2001 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državne pomoči za mala in srednje velika podjetja (MSP) [4] ter za kmetijsko področje, na podlagi smernic Skupnosti za državno pomoč v kmetijskem sektorju [5], nastalih v skladu s smernicami Skupnosti, in za področje ribištva in ribogojstva na podlagi predpisov, določenih v smernicah za državno pomoč v ribištvu in ribogojstvu [6].

[3] UL C 74, 10.3.1998, str. 9.
[4] UL L 10, 13.1.2001, str. 33. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 364/2004 (UL L 63, 28.2.2004, str. 22).
[5] UL C 28, 1.2.2000, str. 2.
[6] UL C 19, 20.1.2001, str. 7.

Analiza ukrepa pomoči za odpravo škode zaradi naravnih nesreč

(17) Glede odstopanja po členu 87(2)(b) Pogodbe je Komisija v odločitvi za začetek postopka izrazila dvom o tem, da je pomoč namenjena le odpravi škode po naravnih nesrečah, ne pa tudi prekomerni kompenzaciji posameznim upravičencem. Zato ni mogla sprejeti ukrepa pomoči za odpravo škode zaradi naravnih in drugih nesreč.

(18) Italijanske oblasti niso v celoti ocenile neposredne škode, nastale zaradi omenjenih naravnih nesreč, pač pa so pojasnile, da shema temelji na makroekonomskem konceptu škode in opravičile takšen pristop z razlago, da bi postopek ocenjevanja škode po posameznih podjetjih oviral učinkovito in hitro izvajanje ukrepa.

(19) Pri odločanju za začetek postopka je torej Komisija sodila, da ne more na podlagi informacij italijanskih oblasti ugotoviti, ali je preučevani ukrep po svoji naravi in operativnosti namenjen odpravi škode, nastale zaradi naravnih nesreč. Tako, prav zaradi njegovih operativnih določb, Komisija ni mogla skleniti, ali:

— je do pomoči upravičeno podjetje, ki je dejansko utrpelo škodo;

— je škoda posledica le naravnih nesreč, navedenih v enem izmed odlokov predsednika ministrskega sveta in omenjenih v točki 7 te obrazložitve;

— ali je pomoč podjetju namenjena le za odpravo škode zaradi naravnih nesreč, ne pa tudi prekomerni kompenzaciji posameznim prejemnikom. Dejstvo, da pomoč in škoda, ki jo je zaradi naravnih nesreč utrpelo podjetje, nista med seboj povezani, je razvidno tudi iz same sheme pomoči, po kateri podjetje, ki je dejansko utrpelo škodo zaradi naravnih nesreč, ni nujno upravičeno do v njej predvidene pomoči. Tako namreč podjetje, ki investira izključno v odpravo škode zaradi naravnih nesreč, ni upravičeno do pomoči, če je vrednost naložbe nižja od povprečja naložb v zadnjih petih letih. Poleg tega, čeprav podjetje usmeri naložbe izključno v odpravo škode zaradi naravnih nesreč, ni upravičeno do pomoči, če ima v letu dodeljevanja pomoči poslovno izgubo.

Analiza ukrepa pomoči za naložbe

(20) Glede upravičenosti do odstopanja po členu 87(3)(a) in/ali (c) Pogodbe je Komisija pri odločanju za začetek postopka pretehtala, ali je ukrep kot pomoč za naložbe upravičen do odstopanja.

(21) Glede omenjenih odstopanj je Komisija izrazila zlasti dvom o tem, ali je v shemi predvidena pomoč namenjena le območjem, ki so upravičena do regionalne pomoči po italijanski karti regionalnih pomoči za obdobje 2000-2006. Komisija je imela tudi pomisleke o tem, ali:

— se koncept v shemi predvidene naložbe sklada s tistim iz točke 4.4 smernic o državni regionalni pomoči in členom 2(c) Uredbe (ES) št. 70/2001;

— intenzivnost v shemi predvidene pomoči, ki jo je treba izračunati glede na vse stroške, ki sestavljajo standardno osnovo, tako kot je opredeljena v točki 4.5 smernic o državni regionalni pomoči in v členu 4(5) Uredbe (ES) št. 70/2001, upošteva regionalne maksimume, predvidene v italijanski karti regionalnih pomoči za obdobje 2000-2006, oziroma stopnje intenzivnosti pomoči, predvidene v členu 4(2) Uredbe (ES) št. 70/2001 za MSP;

— so bila upoštevana pravila o kumulaciji pomoči iz točk 4.18 – 4.21 smernic o državni regionalni pomoči in člena 8 Uredbe (ES) št. 70/2001;

— je bilo upoštevano načelo o nujnosti pomoči iz točke 4.2 smernic državne regionalne pomoči in člena 7 Uredbe (ES) št. 70/2001;

— upravičenec, za zagotovitev donosnosti in finančne trdnosti subvencioniranih proizvodnih naložb, prispeva k njihovemu financiranju vsaj 25 % sredstev, kot je to določeno v točki 4.2 smernic o državni regionalni pomoči in v členu 4(3) Uredbe (ES) št. 70/2001;

— so bili upoštevani pogoji iz smernic Skupnosti za državno pomoč v kmetijskem sektorju in smernic o preučitvi možnosti za državno pomoč v ribištvu in ribogojstvu.

IV. **PRIPOMBE ITALIJE**

(22) Italija je v odgovorih na odločitev za začetek postopka posredovala dodatne informacije in pripombe, ki so v glavnih točkah povzete v nadaljevanju.

Pripombe k analizi ukrepa pomoči za odpravo škode zaradi naravnih nesreč

(23) Italijanske oblasti so sporočile, da v območje, upravičeno do podpore, spadajo občine, ki so navedene v odlokih predsednika ministrskega sveta z dne 29. oktobra 2002, 31. oktobra 2002 in 8. novembra 2002. Po členu 1 odloka z dne 29. oktobra 2002 so do pomoči upravičene le občine, ki so jih prizadele poplave in v katerih so bile izdane odredbe župana o evakuaciji oziroma o prepovedi prometa po glavnih dovoznih poteh na občinsko ozemlje. Te občine so bile ugotovljene na podlagi odredbe predsednika ministrskega sveta št. 3290.

(24) Glede pomislekov o tem, ali je podjetje, upravičeno do pomoči, dejansko utrpelo škodo in ali je škoda posledica izključno naravnih nesreč, so italijanske oblasti zatrdile, da ocena o tem, ali je škoda prizadela večino davkoplačevalcev neke občine, temelji le na ugotovitvi, da:

— so odredbe o evakuaciji zajele toliko zgradb, da je to ogrozilo gospodarstvo na vsem občinskem območju;

— so bile zaradi izvajanja odredb župana zaprte za promet vse glavne povezave z občino.

(25) Italijanske oblasti tako sklepajo, da so glavni upravičenci do pomoči dejansko prizadeta podjetja, ki se nahajajo v ulicah ali zgradbah, opredeljenih v omenjenih odredbah o evakuaciji.

(26) Glede povezave med prizadeto škodo in dodeljeno pomočjo pa italijanske oblasti sodijo, da Pogodba ne izključuje možnosti upoštevanja celotne škode na določenem območju. Shema temelji na makroekonomskem konceptu škode, saj zaradi nujnosti hitrega in učinkovitega reševanja ni mogoče ocenjevati škode po posameznih podjetjih. Italijanske oblasti so se torej odločile za makroekonomske podatke, da bi tako dokazale, da je v shemi planirano premalo proračunskih sredstev za dejansko nastalo škodo.

(27) Italijanske oblasti so še pripomnile, da je v nekaterih primerih Komisija odobrila pomoč za oživitev določenega sektorja ali odškodnino za bolj posredne oblike škode.

(28) V dopisu z dne 10. septembra 2004 so italijanske oblasti potrdile, da ukrep sicer temelji na makroekonomskem pristopu, vendar pa bodo morala posamezna podjetja predložiti ustrezna dokazila ali izjave za preverbo dejanske škode. Nato bo naloga Finančne uprave, da opravi ustrezne kontrole. V dokumentih bo treba navesti dokaze o tem, ali je podjetje upravičeno do dodelitve pomoči, ker se nahaja na območju, ki mu pomoč pripada. Podjetja bodo tudi morala predložiti potrdila, da znesek pomoči ne presega škode in da niso prejela prekomerne kompenzacije.

Pripombe k analizi ukrepa pomoči za naložbe

(29) Glede analize o združljivosti ukrepa z odstopanji iz člena 87(3)(a) in/ali (c) Pogodbe, opravljene na podlagi določb iz točke 16 te obrazložitve, so italijanske oblasti pripomnile le, da poteka ugotavljanje območij, ki jih zadeva ukrep, izključno in neposredno na temelju njihove prizadetosti od naravnih nesreč.

(30) Poudarile so tudi, da je treba združljivost pomoči ocenjevati na podlagi člena 87(2)(b) Pogodbe, torej kot pomoč za odpravo škode zaradi naravnih in drugih nesreč.

(31) V dopisu z dne 10. septembra 2004 so italijanske oblasti še pripomnile, da mora biti pomoč glede na omenjeno odstopanje združljiva s skupnim trgom in zato ni potrebna dodatna analiza v luči drugih izjem ali predpisov.

V. **OVREDNOTENJE**

Ovrednotenje denarne podpore v ukrepu

(32) Da bi presodili, ali so v shemi predvideni ukrepi pomoči v skladu členom 87(1) Pogodbe, je treba opredeliti, ali so za upravičence ugodni, ali pomoč dodeljuje država, ali ukrepi vplivajo na konkurenco in ali lahko poslabšajo medsebojno blagovno izmenjavo v okviru Skupnosti.

(33) Prvi pogoj za izvajanje člena 87(1) Pogodbe je ugodnost, ki so je lahko s tem ukrepom deležni nekateri določeni prejemniki. Zato je treba ugotoviti, ali bodo prejemniki imeli gospodarsko korist, ki je sicer v normalnih tržnih pogojih ne bi, oziroma ali se bodo tako izognili stroškom, ki bi sicer bremenili njihov proračun, in po drugi strani, ali je ta korist namenjena določeni kategoriji podjetij. Podjetja prejemniki lahko imajo od tega gospodarsko korist, saj so z delom naložb upravičena do davčnih olajšav, si tako zmanjšajo davčno osnovo in posledično tudi plačilo davka na dohodek. Poleg tega so ukrepi pomoči namenjeni nekaterim podjetjem, ki delujejo in zlasti vlagajo na določenih območjih v Italiji, torej so zanje ugodni, saj se podjetja zunaj teh območij ne morejo potegovati za to pomoč.

(34) V skladu z drugim pogojem za izvajanje člena 87(1) Pogodbe mora pomoč dodeliti država iz državnih sredstev. V tem primeru je za javno oblast uporaba državnih sredstev izpad zaslužka, saj se zaradi nižjega davka na dohodek zmanjša tudi priliv od davkov v državno blagajno.

(35) Pomoč mora v skladu s tretjim in četrtim pogojem za izvajanje člena 87(1) Pogodbe izkrivljati ali groziti, da bo izkrivljala konkurenco, ter vplivati ali biti sposobna vplivati na medsebojno izmenjavo v Skupnosti. V tem primeru ukrepi ogrožajo konkurenco, saj si v nasprotju s konkurenčnimi podjetij, ki jih ne morejo koristiti, podjetja prejemniki utrjujejo finančni položaj in polje delovanja. Če se to dogaja na področju medsebojne blagovne izmenjave v Skupnosti, bo to vplivalo tudi nanjo. Ukrepi izkrivljajo konkurenco in vplivajo na medsebojno izmenjavo v Skupnosti zlasti takrat, ko podjetja prejemniki izvažajo del svoje proizvodnje v druge države članice. Skladno s tem pa, če podjetja prejemniki ne izvažajo, ima od tega korist domača proizvodnja, saj je možnost drugih podjetij iz držav članic za izvoz svojih proizvodov na italijansko tržišče okrnjena ([7]). Enako se dogaja, ko neka država članica dodeli pomoč podjetjem, ki se ukvarjajo s storitvami in distribucijo ([8]).

(36) Zaradi tega člen 87(1) načeloma prepoveduje take ukrepe, ki pa so združljivi s skupnim trgom le, če lahko izkoristijo katero izmed v Pogodbi določenih odstopanj.

([7]) Sodba Evropskega sodišča z dne 13. julija 1988 v zadevi 102/87, *Francoska republika* v *Komisija Evropskih skupnosti (SEB)*, PSES [1988], str. 4067, točka 19.

([8]) Sodba Evropskega sodišča z dne 7. marca 2002 v zadevi C-310/99, *Italijanska republika* v *Komisija Evropskih skupnosti*, PSES [2002], str. I-2289, točka 85.

(37) Komisija še poudarja, da se pomoč, dodeljena na podlagi obravnavanega ukrepa, ne šteje kot državna pomoč, če so ob njeni dodelitvi izpolnjeni pogoji iz Uredbe (ES) št. 69/2001 ([9]) ali tisti iz takrat veljavnih predpisov *de minimis*.

Nezakonitost sheme

(38) Glede na to, da so ukrepi že začeli veljati, Komisija obžaluje, da italijanske oblasti niso spoštovale obveznosti o prijavi sheme v skladu s členom 88(3) Pogodbe.

Ovrednotenje združljivosti ukrepov s skupnim trgom

(39) Po ugotovitvi, ali so obravnavani ukrepi mišljeni kot pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe, mora Komisija preveriti njihovo združljivost v smislu členov 87(2) in (3) Pogodbe.

(40) Glede uveljavljanja odstopanj po Pogodbi pa je Komisija mnenja, da tovrstna pomoč ni upravičena do odstopanj iz člena 87(2)(a) Pogodbe, ker to ni niti socialna pomoč niti pomoč, predvidena v členu 87(2)(c) Pogodbe. Prav tako ni mogoče upoštevati odstopanj iz členov 87(3)(b) in (d).

(41) Kar pa zadeva morebitno uveljavljanje izjem iz točk členov 87(3)(a) in (c), se Komisija sklicuje na pomisleke, ki jih je izrazila v odločitvi o začetku postopka in sprejme na znanje izjave, ki jih je Italija dala v postopku o tem, da se obravnavana pomoč ne dodeljuje v namene, predvidene v omenjenih odstopanjih. Ker zainteresirana država članica ni sporočila podatkov, ki jih je Komisija potrebovala, da na podlagi takih odstopanj ovrednoti združljivost sheme, v tej odločbi ni mogoče ovrednotiti sheme pomoči iz tega vidika. To pa ne izključuje možnosti, da se ovrednoti pomoč, dodeljeno po tej shemi, kot združljivo po preverbi posameznih primerov ali ugotovitvi, da spada med tiste oblike pomoči, za katere veljajo pravila o odstopanju.

(42) Komisija je preverila, ali so ukrepi glede na to, da je pomoč namenjena odpravi škode zaradi naravnih in drugih nesreč, upravičeni do odstopanja iz člena 87(2)(b). Italija je v postopku poudarila, da je prav to namen pomoči.

([9]) UL L 10, 13.1.2001, str. 30.

Analiza ukrepa pomoči za odpravo škode zaradi naravnih nesreč

(43) Škodo, nastalo zaradi naravnih in drugih nesreč je mogoče povrniti v skladu s členom 87(2)(b) Pogodbe. Komisija priznava po ustaljeni praksi kot naravne nesreče v skladu z navedenim členom ognjeniške izbruhe, potrese, poplave in zemeljske plazove.

(44) Po obravnavani shemi je pomoč namenjena plačilu škode, ki so jo zaradi naravnih nesreč utrpela podjetja na nekaterih italijanskih območjih. Naravne nesreče in prizadeta območja so bila ugotovljena in opredeljena z upravnimi akti.

(45) V skladu s trditvami italijanskih oblasti v dopisu z dne 10. septembra 2004 ukrep temelji na makroekonomskem pristopu. Glede na samo Pogodbo in ustaljeno prakso Komisije pa morata biti dogodek, ki je povzročil škodo, in državna pomoč, namenjena njeni odpravi, jasno in neposredno povezana. To povezavo je treba ugotoviti za vsako podjetje posebej in ne na makroekonomski ravni ([10]).

(46) Glede posrednejših oblik škode pa sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu, ki vsebuje „odgovor Evropske skupnosti glede poplav v Avstriji, Nemčiji in številnih državah članicah", navaja, da: „*glede posrednejših oblik kompenzacije zaradi poplav, kot so na primer zamude v proizvodnji zaradi izpada električnega toka, težave v dostavi proizvodov zaradi zaprtja nekaterih cest, bo mogoče v primerih jasne vzročne povezave med škodo in poplavo povrniti škodo v celoti*" ([11]). Vendar zaradi makroekonomskega pristopa ukrepa, za katerega so se opredelile italijanske oblasti, vzročne povezave med škodo, poplačljivo po shemi pomoči, in naravnimi nesrečami ni mogoče jasno opredeliti. Tudi pri posredni škodi mora biti povezava ugotovljiva po posameznih podjetjih in ne na makroekonomski ravni.

(47) V tem primeru je shema pomoči namenjena vsem podjetjem z naložbami nad določenim pragom, to je nad povprečjem naložb, ustvarjenih v prejšnjih letih v občinah, ki so jih določile italijanske oblasti, od katerih so nekatere zelo velike, imajo veliko prebivalcev in so gospodarsko zelo razvite (na primer Milan, Turin, Genova). Jasno je, da niso vsi prejemniki pomoči utrpeli neposredne škode in tudi posredne škode ni mogoče z gotovostjo dokazati. Prav tako ni nobenega dokaza, da so morebitno škodo povzročile izključno naravne nesreče, ki jih omenjajo italijanske oblasti.

(48) Mehanizem in znesek pomoči, dodeljen posameznim upravičencem, nista v nikakršni povezavi z dejansko škodo, temveč sta odvisna od obsega naložb, ustvarjenih v določenem obdobju, od obsega naložb, ustvarjenih v prejšnjih letih in od obdavčljivega dohodka. V takih okoliščinah in ob predpostavki, da je upravičenec dejansko utrpel škodo zaradi naravnih nesreč, obseg pomoči lahko presega obseg škode.

(49) Sledi torej ugotovitev, da formalni postopek preiskave ni razblinil dvomov Komisije in da je shema pomoči v obravnavanem ukrepu nezdružljiva s skupnim trgom.

(50) V dopisu z dne 10. septembra 2004 so italijanske oblasti pojasnile, da bodo zaradi preverjanja dejanske škode zahtevale od posameznih podjetij ustrezna dokazila ali izjave in da so pozneje možne ustrezne kontrole.

(51) Ni mogoče namreč izključiti, da pomoč, dodeljena na podlagi obravnavane sheme, v posebnih primerih uveljavljanja ukrepa izpolnjuje pogoje o združljivosti s skupnim trgom. Zato se italijanska uprava lahko odloči, da od primera do primera preveri vsakega prejemnika pomoči in ugotovi, ali je med obravnavanimi naravnimi nesrečami in državno pomočjo, namenjeno povračilu povzročene škode, jasna in neposredna povezava. Taka preverjanja morajo z gotovostjo pokazati, da niso posamezna oškodovana podjetja deležna prekomerne kompenzacije.

(52) Italijanske oblasti morajo v izogib prekomerni kompenzaciji zahtevati, da se upravičencem od zavarovalnine odbije znesek dodeljene pomoči. Poleg tega morajo italijanske oblasti preveriti in v izogib prekomerne kompenzacije škode preprečiti kumuliranje pomoči, dodeljene po shemi, in pomoči iz drugih vrst ukrepov.

([10]) Glej npr. primere državne pomoči N 629/02, N 545/02, N 429/01, NN 62/00, N 770/99 ali NN 87/99. Tudi v primeru, ki so ga navedle italijanske oblasti o državni pomoči N 92/2000, je Komisija ugotovila tako povezavo med gospodarstveniki.

([11]) Dokument COM (2002) 481 konč. z dne 28.8.2002, str. 9.

(53) Ta odločba se nanaša na shemo kot tako in zahteva takojšnje izvajanje, zlasti kar zadeva vračila nezakonito dodeljene in s skupnim trgom nezdružljive pomoči. Komisija navaja, da negativna odločba o neki shemi pomoči ne prejudicira možnosti, da se glede na nekatere specifične značilnosti priznajo kot državna pomoč določene ugodnosti, dodeljene na podlagi iste sheme, oziroma da so združljive s skupnim trgom (na primer, če se za posamezno pomoč uporabljajo pravila *de minimis* ali če je pomoč dodeljena po odločbi, ki ji priznava združljivost, oziroma na podlagi uredb o odstopanjih).

VI. **SKLEP**

(54) Komisija ugotavlja, da je Italija nezakonito izvajala obravnavani ukrep o pomoči in s tem kršila člen 88(3) Pogodbe.

(55) Komisija na podlagi opravljene ocene ugotavlja, da je obravnavana shema pomoči nezdružljiva s skupnim trgom, ker ne izpolnjuje pogojev, da bi bila – kot pomoč namenjena odpravi škode zaradi naravnih in drugih nesreč – upravičena do odstopanja iz člena 87(2)(b), tj. edinega odstopanja, ki ga Italija uveljavlja.

(56) V skladu s členom 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/99 z dne 22. marca 1999 o načinu uporabe člena 93 Pogodbe ES ([12]), Komisija v primeru negativnih odločb v zvezi z nezakonito pomočjo sprejme odločbo, s katero ukaže prizadeti državi članici, da sprejme vse potrebne ukrepe in od upravičenca izterja vračilo dodeljene pomoči. Komisija ne predpiše izterjave pomoči, če je to v nasprotju s katerim od splošnih načel prava Skupnosti. V tem konkretnem primeru izterjava ni v nasprotju z nobenim načelom. Komisija še navaja, da se niso niti italijanske oblasti niti upravičenci sklicevali na taka načela.

(57) Italija mora sprejeti vse potrebne ukrepe za izterjavo pomoči, ki so jo upravičenci prejeli po shemi, razen v posameznih primerih, ki v skladu z odstopanjem iz člena 87(2)(b) Pogodbe izpolnjujejo pogoje o združljivosti s skupnim trgom po točkah 50, 51 in 52 te obrazložitve. Italija mora v ta namen ukazati prejemnikom pomoči, da jo vrnejo v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila o tej odločbi. Pomoč je treba izterjati z obrestmi vred, izračunanimi v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju člena 93 Pogodbe ES v skladu s predpisi iz Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 ([13]).

([12]) UL L 83, 27.3.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 2003.
([13]) UL L 140, 30.4.2004, str. 1.

Italija mora na ustreznem obrazcu poslati Komisiji poročilo o stanju izterjave pomoči in seznam dolžnikov ter jasno opredeljenih konkretnih ukrepov, sprejetih za takojšnjo in učinkovito izterjavo pomoči. Poleg tega mora Italija poslati v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila o tej odločbi dokazno dokumentacijo o začetih postopkih izterjave nezakonito dodeljene in s skupnim trgom nezdružljive pomoči (na primer okrožnice, izdane odredbe o izterjavi itn.) –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Shema državne pomoči, namenjena podjetjem z naložbami v občinah, ki so jih leta 2002 prizadele naravne nesreče, navedene v členu 5e zakonskega odloka št. 282 z dne 24. decembra 2002, kakor je bil spremenjen v zakon št. 27 z dne 21. februarja 2003, ki za nekatera podjetja podaljšuje rok dodeljevanja ugodnosti po členu 4(1) zakona št. 383 z dne 18. oktobra 2001, in ki jo je Italija nezakonito izvajala ter pri tem razen v določbah člena 3 kršila člen 88(3) Pogodbe, je nezdružljiva s skupnim trgom.

Člen 2

Italija umakne shemo pomoči iz člena 1, v kolikor bi se še naprej kazale njene posledice.

Člen 3

Posamezna pomoč, dodeljena po shemi pomoči iz člena 1, je združljiva s skupnim trgom po členu 87(2)(b) Pogodbe, če ne presega čiste vrednosti škode, ki jo je posamezni prejemnik utrpel zaradi naravnih nesreč iz člena 5e zakonskega odloka št. 282 z dne 24. decembra 2002, in ob upoštevanju izplačanih zneskov iz naslova zavarovanja ali drugih ukrepov.

Člen 4

Če posamezna pomoč, dodeljena po shemi pomoči iz člena 1, ne izpolnjuje pogojev iz člena 3, ni združljiva s skupnim trgom.

Člen 5

1. Italija sprejme vse potrebne ukrepe, da od prejemnikov izterja pomoč iz člena 4.

2. Z datumom uradnega obvestila o tej odločbi Italija ukine vsa izplačila pomoči.

3. Izterjavo je treba začeti brez odlašanja in v skladu s postopki nacionalnega prava, seveda če ti omogočajo takojšnjo in učinkovito izvajanje te odločbe.

4. Zneske pomoči je treba izterjati vključno z obrestmi od dneva izplačila pomoči do dneva njene dejanske izterjave.

5. Obresti je treba obračunati v skladu z določbami iz poglavja V Uredbe (ES) št. 794/2004.

6. Italija ukaže vsem prejemnikom pomoči iz člena 4, da vrnejo nezakonito dodeljeno pomoč z obrestmi vred v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila o tej odločbi.

Člen 6

Italija mora z izpolnjenim priloženim vprašalnikom obvestiti Komisijo o ukrepih, ki jih je sprejela v skladu z njim v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila o tej odločbi. V istem roku mora Italija poslati Komisiji vse dokumente, s katerimi lahko dokaže, da je začela s postopki izterjave nezakonito dodeljene pomoči.

Člen 7

Ta odločba je naslovljena na Italijansko republiko.

V Bruslju, 20. oktobra 2004

Za Komisijo

Mario MONTI

Član Komisije